
MONOGRAFIE PRAWNICZE

NARUSZENIE PRZEPISÓW
POSTĘPOWANIA JAKO PRZESŁANKA
UCHYLENIA DECYZJI LUB
POSTANOWIENIA W POSTĘPOWANIU
SĄDOWOADMINISTRACYJNYM

PAWEŁ DANIEL

Wydawnictwo C.H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

PAWEŁ DANIEL • NARUSZENIE PRZEPISÓW POSTĘPOWANIA
JAKO PRZESŁANKA UCHYLENIA DECYZJI LUB POSTANOWIENIA
W POSTĘPOWANIU SĄDOWOADMINISTRACYJNYM

Polecamy nasze najnowsze publikacje z tej serii:

K. Czaplicki

**DOKUMENTY TOŻSAMOŚCI. ADMINISTRACYJNOPRAWNE
ASPEKTY WYKORZYSTYWANIA TECHNIK
BIOMETRYCZNYCH**

R. Flejszar

ZASADA DYSPOZYCYJNOŚCI W PROCESIE CYWILNYM

J. Osiejewicz

**HARMONIZACJA PRAWA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH UNII
EUROPEJSKIEJ**

B. Stępień-Zatucka

**SPRAWOWANIE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI PRZEZ
SĄD NAJWYŻSZY W POLSCE**

M. Szuniewicz

**OCHRONA BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA JAKO PRZESŁANKA
OGRANICZENIA PRAW I WOLNOŚCI JEDNOSTKI W ŚWIELE
EUROPEJSKIEJ**

P. Twardoch

**SPRAWY MAJĄTKOWE PARTNERÓW Z ZAREJESTROWANEGO
ZWIĄZKU**

M. Wach-Pawliczak

**WYŁĄCZENIE WSPÓLNIKA ZE SPÓŁKI Z OGRANICZONĄ
ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ**

D. Wacinkiewicz

**ZASPOKAJANIE POTRZEB WSPÓLNOT SAMORZĄDOWYCH.
STUDIUM ADMINISTRACYJNOPRAWNE**

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

NARUSZENIE PRZEPISÓW
POSTĘPOWANIA JAKO PRZESŁANKA
UCHYLENIA DECYZJI LUB
POSTANOWIENIA W POSTĘPOWANIU
SĄDOWOADMINISTRACYJNYM

PAWEŁ DANIEL

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2016

Wydawca: Dagna Kordyasz

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2016**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-8750-5

ISBN e-book 978-83-255-8751-2

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XV
Wykaz orzecznictwa	XLVII
Wstęp	LIX
Rozdział I. Zakres stosowania art. 145 PostAdmU w odniesieniu do przepisów postępowania administracyjnego	1
§ 1. Pojęcie postępowania administracyjnego	1
§ 2. Postępowanie administracyjne a postępowanie sądowoadministracyjne	35
§ 3. Sądowa kontrola decyzji lub postanowienia jako podstawa stosowania art. 145 PostAdmU	39
I. Decyzja administracyjna	42
II. Postanowienia wydane w postępowaniu administracyjnym, na które służy zażalenie, albo kończące postępowanie, albo rozstrzygające sprawę co do istoty	47
III. Postanowienia wydane w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, na które służy zażalenie, z wyłączeniem postanowień wierzyciela o niedopuszczalności zgłoszonego zarzutu oraz postanowień, których przedmiotem jest stanowisko wierzyciela w sprawie zgłoszonego zarzutu	54
Rozdział II. Uprawnienia sądu do uchylenia decyzji lub postanowienia w świetle wymogów postępowania administracyjnego	57
§ 1. Funkcje postępowania administracyjnego a uprawnienia sądu, o jakich mowa w art. 145 PostAdmU	57
§ 2. Postępowanie administracyjne a wymogi sprawiedliwości proceduralnej	72
§ 3. Postępowanie administracyjne a wymogi rzetelnego procesu	80
§ 4. Rola zasad ogólnych KPA w postępowaniu administracyjnym	101
Rozdział III. Pojęcie i charakterystyka naruszeń przepisów postępowania	111
§ 1. Pojęcie i cechy naruszeń przepisów postępowania w rozumieniu art. 145 § 1 PostAdmU	111

§ 2. Normy składające się na przepisy postępowania w rozumieniu art. 145 § 1 PostAdmU – normy procesowe czy też normy ustrojowe i ustrojowo-kompetencyjne	132
§ 3. Naruszenie przepisów postępowania a system gradacji wad aktu administracyjnego	142
§ 4. Naruszenie przepisów postępowania – perspektywa prawoporównawcza	150
I. Zagadnienia wstępne	150
II. Naruszenie przepisów postępowania w prawie unijnym	151
III. Naruszenie przepisów postępowania w prawie francuskim	157
IV. Naruszenie przepisów postępowania w prawie angielskim	162
Rozdział IV. Rodzaje naruszeń przepisów postępowania w rozumieniu art. 145 § 1 PostAdmU	167
§ 1. Rodzaje naruszeń przepisów postępowania w ustawach regulujących postępowanie sądownoadministracyjne – rys historyczny	167
§ 2. Naruszenia przepisów postępowania dające podstawę do wznowienia postępowania administracyjnego	170
I. Uwagi wprowadzające	170
II. Przesłanki wznowienia postępowania	178
1. Ustalenie istotnych dla sprawy okoliczności faktycznych na fałszywych dowodach	178
2. Wydanie decyzji w wyniku przestępstwa	179
3. Wydanie decyzji przez pracownika lub organ administracji publicznej, który podlega wyłączeniu	181
4. Brak zapewnienia stronie czynnego udziału w postępowaniu	184
5. Wyjście na jaw istotnych dla sprawy nowych okoliczności faktycznych lub nowych dowodów istniejących w dniu wydania decyzji, nieznanymi organowi, który wydał decyzję	192
6. Wydanie decyzji bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu	196
7. Odmiennie rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego przez właściwy organ	196
8. Wydanie decyzji na podstawie innej decyzji lub orzeczenia sądu, które zostały następnie uchylone lub zmienione	197
9. Orzeczenie przez TK o niezgodności aktu normatywnego, na podstawie którego została wydana decyzja, z Konstytucją RP, umową międzynarodową lub z ustawą ..	198

---

10. Wydanie przez sąd orzeczenia stwierdzającego naruszenie zasady równego traktowania	203
§ 3. Naruszenia przepisów postępowania mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy	204
I. Pojęcie naruszenia przepisów postępowania mogącego mieć istotny wpływ na wynik sprawy	204
II. Katalog naruszeń przepisów postępowania mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy	215
1. Zasady kwalifikacji naruszeń przepisów postępowania mogących mieć wpływ na wynik sprawy	215
2. Naruszenia przepisów postępowania związanych z obowiązkiem informowania stron	221
3. Naruszenia przepisów postępowania związane z zapewnieniem stronie czynnego udziału w postępowaniu	225
4. Naruszenia przepisów postępowania związane z prowadzonym postępowaniem dowodowym	233
5. Naruszenia przepisów postępowania związane z szybkością prowadzonego postępowania	244
6. Naruszenia przepisów postępowania związane z wadliwym uzasadnieniem wydanego rozstrzygnięcia	247
7. Naruszenia przepisów postępowania związane z jego dwuinstancyjnością	251
§ 4. Naruszenie przepisów postępowania dające podstawę do stwierdzenia nieważności decyzji lub postanowienia	258
Rozdział V. Działania sądu administracyjnego związane ze stwierdzeniem naruszeń przepisów postępowania	273
§ 1. Naruszenie przepisów postępowania a funkcja sądu administracyjnego	273
§ 2. Wstępne założenia metodyki działań sądu administracyjnego w związku z naruszeniem przepisów postępowania	278
§ 3. Określenie normatywnego wzorca postępowania, do przeprowadzenia którego zobowiązany był organ administracji publicznej w sprawie będącej przedmiotem skargi	283
I. Źródła normatywnego wzorca postępowania	283
II. Wykładnia przepisów prawa procesowego przez sądy administracyjne	288
§ 4. Określenie czynności procesowych, które faktycznie zostały podjęte w sprawie	295
§ 5. Porównanie stanu požądanego ze stanem ustalonym	299

---

§ 6. Konvalidacja stwierdzonych naruszeń przepisów postępowania w ramach postępowania sądownoadministracyjnego	301
I. Konvalidacja naruszeń dotyczących postępowania dowodowego	302
II. Konvalidacja naruszeń dotyczących niezapewnienia udziału stron w postępowaniu	309
§ 7. Kwalifikacja stwierdzonych naruszeń przepisów postępowania	314
I. Dyskrecjonalność sędziego sądu administracyjnego w zakresie kwalifikacji stwierdzonych naruszeń	316
II. Instrumenty służące zapewnieniu jednolitości orzecznictwa w zakresie ustalenia konsekwencji prawnych stwierdzonych naruszeń	327
§ 8. Określenie granic stosowania przez sąd środków, o jakich mowa w art. 145 § 1 PostAdmU, z uwagi na stwierdzone naruszenia przepisów postępowania	337
§ 9. Wydanie orzeczenia uchylającego zaskarżoną decyzję lub postanowienie z uwagi na stwierdzone naruszenia przepisów postępowania	343
Rozdział VI. Skutki wyroku sądu administracyjnego stwierdzającego naruszenie przepisów postępowania	349
§ 1. Skutki wyroku sądu administracyjnego dla postępowania administracyjnego	349
§ 2. Związanie organu wyrokiem sądu administracyjnego	356
§ 3. Następstwa braku wykonania przez organ administracji publicznej wyroku sądu administracyjnego uchylającego decyzję lub postanowienie z uwagi na naruszenie przepisów postępowania	363
Rozdział VII. Inne przypadki naruszenia przepisów postępowania, jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych	371
§ 1. Zagadnienia wstępne	371
§ 2. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych w skargach na akty lub czynności, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 4 i 4a PostAdmU	372
§ 3. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych w skargach na akty, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 5–6 PostAdmU	376
§ 4. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych w skargach na rozstrzygnięcia nadzorcze, o jakich mowa w art. 3 § 2 pkt 7 PostAdmU	381
§ 5. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych w skargach na akty będące przedmiotem kontroli na podstawie ustaw szczegółowych	383

§ 6. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa orzeczeń sądów administracyjnych w skargach na bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania (art. 3 § 2 pkt 8–9 PostAdmU)	385
Rozdział VIII. Naruszenie przepisów postępowania w postępowaniu przed NSA	397
§ 1. Uwagi wstępne	397
§ 2. Naruszenie przepisów postępowania jako podstawa skargi kasacyjnej	399
§ 3. Naruszenie przepisów postępowania a uchylenie decyzji lub postanowienia przez NSA	414
Zakończenie	423
Indeks rzeczowy	443

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

DostInfPubU	ustawa z 6.9.2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.)
EKPC	europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie 4.11.1950 r., zmieniona następnie Protokołami Nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem Nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
GospNierU	ustawa z 21.8.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 ze zm.)
KoncesBudU	ustawa z 9.1.2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 113)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze sprost. i zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 101 ze zm.)
KPP	Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE 2016 C 202, s. 389)
OrdPU	ustawa z 29.8.1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 613 ze zm.)
PlanZagospU	ustawa z 27.3.2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.)
PostAdmU	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 718)
PrBud	ustawa z 7.7.1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 290)
PrUSA	ustawa z 30.8.2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1647 ze zm.)
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.Urz. UE 2016 C 202, s. 47)

WKC ..... rozporządzenie Rady (EWG) Nr 2913/92 z 12.10.1992 r. ustanawiające Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.Urz. WE 1992 L 302, s. 1)

2. Instytucje i osoby

ETPC ..... Europejski Trybunał Praw Człowieka
FSA ..... niemiecki Federalny Sąd Administracyjny
NSA ..... Naczelny Sąd Administracyjny
NTA ..... Najwyższy Trybunał Administracyjny
SN ..... Sąd Najwyższy
TK ..... Trybunał Konstytucyjny
TSUE ..... Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
TSUE ..... Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WSA ..... wojewódzki sąd administracyjny

3. Czasopisma i publikatory

Annales UMCS ..... Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska
ATDP ..... Administracja Teoria Dydatktyka Praktyka
AUWr ..... Acta Universitatis Wratislaviensis
Baza NSA ..... Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
Dz.Urz. .... Dziennik Urzędowy
ECR ..... European Court Reports
EPS ..... Europejski Przegląd Sądowy
GSP ..... Gdańskie Studia Prawnicze
ONSA ..... Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSAiWSA ..... Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i Wojewódzkich Sądów Administracyjnych
OSP ..... Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK ..... Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A ..... Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
OTK-B ..... Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria B
OSNKW ..... Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karno i Wojskowa
OSNP ..... Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSPika ..... Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych

Wykaz skrótów

OwSS	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
PiP	Państwo i Prawo
PPP	Przegląd Prawa Publicznego
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS	Przegląd Sądowy
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
ST	Samorząd Terytorialny
St. Iur.	Studia Iuridica
ZNSA	Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego
ZNUŁ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego

4. Inne skróty

art.	artykuł
lit.	litera
n.	następny(a)
niepubl.	niepublikowane
Nr	numer
pkt	punkt
poz.	pozycja
red.	redakcja
s.	strona
wyr.	wyrok
zd.	zdanie
ze zm.	ze zmianami

Bibliografia

- Adamiak B.*, Czynności prawne jednostki a władztwo administracyjne, w: Współczesne zagadnienia prawa i procedury administracyjnej. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Jackowi M. Langowi, pod red. *M. Wierzbowskiego, J. Jasielskiego, A. Wiktorowskiej, E. Stefańskiej*, Warszawa 2009
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 16 listopada 2012 r., I FSK 1930/11, OSP 2015, Nr 1, poz. 11
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 17 listopada 1994 r., V SA 1260/94, OSP 1996, Nr 9, poz. 162
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 23 stycznia 1998 r., I SA/Gd 654/96, OSP 1999, Nr 1, poz. 49
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 25 marca 2004 r., OSK 81/04, OSP 2004, Nr 11
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 26 kwietnia 2000 r., III SA 1454/99, OSP 2001, Nr 2, poz. 21
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku WSA w Białymstoku z dnia 29 marca 2012 r., II SA/Bk 122/12, OSP 2013, Nr 12, poz. 120
- Adamiak B.*, Glosa do wyroku WSA z dnia 29 marca 2012 r., II SA/Bk 122/12, OSP 2013, Nr 12, poz. 120
- Adamiak B.*, Gradacja naruszenia procesowego prawa administracyjnego, PiP 2012, Nr 3
- Adamiak B.*, Koncepcje nadzwyczajnych trybów postępowania w postępowaniu podatkowym, w: Księga Jubileuszowa prof. Marka Mazurkiewicza, pod red. *R. Mastalskiego*, Wrocław 2001
- Adamiak B.*, Konstytucyjna zasada dwuinstancyjności postępowania administracyjnego, w: Pozycja samorządowych kolegiów odwoławczych w postępowaniu administracyjnym, pod red. *C. Martysza, A. Matana*, Kraków 2005
- Adamiak B.*, Model sądownictwa administracyjnego a funkcje sądownictwa administracyjnego, w: Polski model sądownictwa administracyjnego, pod red. *J. Stelmasiaka, J. Niczyporuka, S. Fundowicza*, Lublin 2003
- Adamiak B.*, Nieważność decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym, w: Zagadnienia proceduralne w administracji, pod red. *K. Podgórskiego*, Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Nr 646, Katowice 1984
- Adamiak B.*, Od klasycznych do współczesnych koncepcji prawa do szybkiego załatwienia sprawy administracyjnej, w: Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Janowi Bociowi, pod red. *J. Supernata*, Wrocław 2009

- Adamiak B.*, Odwołanie w polskim systemie prawa administracyjnego, Wrocław 1980
- Adamiak B.*, Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego a wadliwość decyzji administracyjnej, w: Instytucje współczesnego prawa administracyjnego. Księga pamiątkowa Profesora Józefa Filipka, pod red. *I. Skrzydło-Niżnik*, Kraków 2001
- Adamiak B.*, Pojęcie postępowania administracyjnego, w: Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie K.P.A., pod red. *J. Niczyporuka*, Lublin 2010
- Adamiak B.*, Skarga i skarga kasacyjna w postępowaniu sądownoadministracyjnym. Komentarz, Warszawa 2014
- Adamiak B.*, Uwagi o modelu dwuinstancyjnego postępowania sądownoadministracyjnego, w: Procedura administracyjna wobec wyzwań współczesności. Profesorowi zwyczajnemu Januszowi Borkowskiemu przyjaciele i uczniowie, Łódź 2004
- Adamiak B.*, Wadliwość decyzji administracyjnej, AUWr Prawo CLVI, Nr 955, Wrocław 1986
- Adamiak B.*, Wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego w sprawach z zakresu samorządu terytorialnego, ST 1997, Nr 4
- Adamiak B.*, Z problematyki właściwości sądów administracyjnych (art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.), ZNSA 2006, Nr 2
- Adamiak B.*, Zagadnienie decyzji nieistniejących w postępowaniu administracyjnym, AUWr Prawo CLXVIII, Nr 1022, Wrocław 1990
- Adamiak B.*, Zagadnienie domniemania formy decyzji administracyjnej, w: Podmioty administracji publicznej i prawne formy ich działania. Studia i materiały z konferencji naukowej poświęconej Jubileuszowi 80-tych urodzin profesora Eugeniusza Ochendowskiego, Toruń 2005
- Adamiak B., Borkowski J.*, Glosa do wyroku NSA z dnia 09 sierpnia 1990 r., IV SA 543/90, OSP 1992, Nr 5, poz. 120
- Adamiak B., Borkowski J.*, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Warszawa 2011
- Adamiak B., Borkowski J.*, Metodyka pracy sędziego w sprawach administracyjnych, Warszawa 2012
- Adamiak B., Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne, Warszawa 2013
- Adamiak B., Borkowski J.*, Zakład administracyjny w postępowaniu administracyjnym, St. Iur. 1996, t. 32
- Adamiak B., Borkowski J., Skoczylas A.*, System prawa administracyjnego, t. 9, Prawo procesowe administracyjne, pod red. *R. Hausera, Z. Niewiadomskiego, A. Wróbla*, Warszawa 2012
- Alder J.*, Constitutional and Administrative Law, Palgrave Macmillan 2005
- Antonów D.*, Wykładnia prawa podatkowego po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej, Warszawa 2009
- Auby J.-M., Drago R.*, Traité de contentieux administratif, t. 2, Paryż 1984
- Babiarz S., Dauter B., Gruszczyński B., Hauser R., Kabat A., Niezgódka-Medek M.*, Ordynacja podatkowa. Komentarz, Warszawa 2013

- Baran M.*, Stosowanie z urzędu prawa Unii Europejskiej przez sądy krajowe, Warszawa 2014
- Baran M., Biernat S., Dudzik S., Irańska B., Kawka I., Kmiecik Z., Krawczyk A., Miq-sik D., Niedźwiedz M., Półtorak N., Skóra A., Wróbel A.*, System prawa administracyjnego, t. 3, Europeizacja prawa administracyjnego, pod red. *R. Hausera, Z. Niewiadomskiego, A. Wróbla*, Warszawa 2014
- Barcz J.*, Przewodnik po Traktacie z Lizbony. Traktaty stanowiące Unię Europejską. Stan obecny oraz teksty skonsolidowane w brzmieniu Traktatu z Lizbony, Warszawa 2008
- Barcz J.* (red.), Prawo Unii Europejskiej. Zagadnienia systemowe, Warszawa 2003
- Barry B.*, Political Argument: A Reissue with New Introduction, California 1990
- Bator A.*, Kompetencja w prawie i prawoznawstwie, AUWr Prawo CCLXXXVII, Nr 2602, Wrocław 2004
- Bator A., Gromski W., Kozak A., Kaźmierczyk S., Pulka Z.*, Wprowadzenie do nauk prawnych. Leksykon tematyczny, Warszawa 2006
- Bay Larsen L.*, Uwagi wprowadzające do dyskusji na temat sankcji administracyjnych i karnych w orzecznictwie TSUE oraz sądów konstytucyjnych, EPS 2014, Nr 9
- Bąkowski T.*, O relacjach zachodzących pomiędzy administracyjnym prawem ustrojowym i postępowaniem administracyjnym na podstawie kilku przykładów, w: Kodyfikacja postępowania administracyjnego na 50-lecie K.P.A., pod red. *J. Niczyporuka*, Lublin 2010
- Benoit-Rohmer F., Klebes H.*, Prawo Rady Europy. W stronę ogólnoeuropejskiej przestrzeni prawnej, Warszawa 2006
- Bernatt M.*, Sprawiedliwość proceduralna w postępowaniu przed organem ochrony konkurencji, Warszawa 2011
- Bielska-Brodziak A., Gęsia J., Krawiec G., Matan A., Tkacz S., Tobor Z., Wentkowska A., Kołowicz A.*, Odpowiedzialność majątkowa funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa. Komentarz, pod red. *A. Bielskiej-Brodziak*, Warszawa 2011
- Biernat S.*, Dostęp osób prywatnych do sądów unijnych po Traktacie z Lizbony (w świetle pierwszych orzeczeń), EPS 2014, Nr 1
- Biernat S., Bosek L., Garlicki L., Górzańska T., Grzybkowski M., Hauser R., Korczak J., Masternak-Kubiak M., Niedźwiedz M., Wyrzykowski M., Ziółkowski M.*, System prawa administracyjnego, t. 2, Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej, pod red. *R. Hausera, Z. Niewiadomskiego, A. Wróbla*, Warszawa 2012
- Bigo T.*, Ochrona interesu indywidualnego w projekcie kodeksu postępowania administracyjnego, PiP 1960, Nr 3
- Bińczyk A., Kopacz M.*, O znaczeniu akt sprawy dla wyniku sądowniczej kontroli działalności administracji publicznej, ZNSA 2013, Nr 3
- Bładowski B.*, Nowy system odwoławczy w postępowaniu cywilnym, Warszawa–Zielona Góra 1996

- Błachnio-Parzych A., Kosonoga J., Kuczyńska H., Nowak C., Wiliński P.*, Rzetelny proces karny w orzecznictwie sądów polskich i międzynarodowych, pod red. P. Wilińskiego, Warszawa 2009
- Błaś A.*, Czynności faktyczne organów administracji publicznej, w: *Koncepcja systemu prawa administracyjnego*, pod red. J. Zimmermanna, Warszawa 2007
- Błaś A., Boć J., Stahl M., Ziemiński K.*, System prawa administracyjnego, t. 5, Prawne formy działania administracji, pod red. R. Hausera, Z. Niewiadomskiego, A. Wróbla, Warszawa 2013
- Błażejewicz H.*, Zakres kontroli Naczelnego Sądu Administracyjnego legalności decyzji administracyjnych w ramach uznania administracyjnego, Gdańsk 1983
- Bochenek W.*, Bezczynność a milczenie organu administracji publicznej, ST 2003, Nr 12
- Bogucka I.*, Funkcje prawa. Analiza pojęcia, Kraków 2000
- Bogucka I.*, Państwo prawne a problem uznania administracyjnego, PiP 1992, Nr 10
- Bogusz M.*, Pojęcie aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczących przyznania, stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku, wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 16 ust. 1 pkt 4 ustawy o NSA, ST 2000, Nr 1–2
- Bogusz M.*, Wadliwość aktu prawa miejscowego (studium z zakresu prawa administracyjnego), Gdańsk 2008
- Bojanowski E.*, Utrwalona linia orzecznicza (kilka uwag na marginesie orzecznictwa sądów administracyjnych), w: *Między tradycją a przyszłością w nauce prawa administracyjnego. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Janowi Bociowi*, pod red. J. Supernata, Wrocław 2009
- Bojanowski E., Cieślak Z., Lang J.*, Postępowanie administracyjne i postępowanie przed sądami administracyjnymi, Warszawa 2005
- Borkowski J.*, Decyzja administracyjna, Łódź–Zielona Góra 1998
- Borkowski J.*, Głosa do wyroku NSA z dnia 15 października 1992 r., SA/Ka 766/92, OSP 1994, Nr 5, poz. 100
- Borkowski J.*, Głosa do wyroku NSA z dnia 23 listopada 1999 r., II SA/Kr 1191/99, OSP 2007, Nr 7–8, poz. 112
- Borkowski J.*, Głosa do wyroku NSA z dnia 28 czerwca 1982 r., I SA 47/82, PiP 1985, Nr 1
- Borkowski J.*, Instytucje i konstrukcje procesowe postępowań administracyjnych, *Studia Prawno-Ekonomiczne* 1970, Nr 5
- Borkowski J.*, Kontrola zgodności z prawem decyzji administracyjnych sprawowana przez Naczelnego Sąd Administracyjny, *Nowe Prawo* 1985, Nr 9
- Borkowski J.*, Nieważność decyzji administracyjnej, *Studia Prawno-Ekonomiczne* 1986, t. 37
- Borkowski J.*, Normy formalne prawa administracyjnego a procedura administracyjna, *AUWr Prawo CXLIII*, Nr 857, Wrocław 1985
- Borkowski J.*, Nowy francuski kodeks sądownictwa administracyjnego, PiP 2001, Nr 1
- Borkowski J.*, Podmiot uprawniony do wniesienia skargi do sądu administracyjnego w świetle ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym, ST 1997, Nr 5

- Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne ogólne a procedury szczególne, w: Zbiór studiów z zakresu nauk administracyjnych, pod red. *Z. Rybickiego, M. Gromadzkiej-Grzegorzewskiej, M. Wyrzykowskiego*, Wrocław 1978
- Borkowski J.*, Postępowanie administracyjne. Zarys systemu, Warszawa 1976
- Borkowski J.*, Współdziałanie organów administracji państwowej przy wydawaniu indywidualnych decyzji administracyjnych, ZNUŁ 1963, Prawo, Nr 31
- Borkowski J.*, Zmiana i uchylene ostatecznych decyzji administracyjnych, Warszawa 1967
- Borucka-Arctowa M.*, Sprawiedliwość proceduralna a orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego i jego rola w okresie przemian systemu prawa, w: Konstytucja i gwarancje jej przestrzegania. Księga pamiątkowa ku czci prof. Janiny Zakrzewskiej, pod red. *J. Trzcíńskiego, A. Jankiewicz*, Warszawa 1996
- Borucka-Arctowa M.*, Zaufanie do prawa jako wartość społeczna i rola sprawiedliwości proceduralnej, w: Teoria prawa. Filozofia prawa. Współczesne prawo i prawnoznawstwo, Toruń 1998
- Bradley A.W., Ewing K.D.*, Constitutional and Administrative Law, Person Longman 2007
- Brodecki Z., Koncewicz T.T.*, Karta Praw Podstawowych i zasady ogólne prawa wspólnotowego, w: Karta Praw Podstawowych w europejskim i krajowym porządku prawnym, pod red. *A. Wróbla*, Kraków 2009
- Bryda G., Skąpska G.*, Apolityczność czy sprawiedliwość proceduralna? Zaufanie do sądowego wymiaru sprawiedliwości na tle innych instytucji publicznych w Polsce, Studia Socjologiczne 2013, Nr 1
- Brzeziński B., Masternak-Kubiak M.*, Glosa do wyroku WSA w Bydgoszczy z dnia 28 czerwca 2005 r., I SA/Bd 276/06, OSP 2006, Nr 6, poz. 57
- Buczyński M.*, O reformę sądownictwa administracyjnego, w: Przedruki z Gazety Administracyjnej z 1946 r., ST 1999, Nr 5
- Budnik A.*, Sądy a trybunały administracyjne w Anglii, Administracja Publiczna. Studia krajowe i międzynarodowe 2013, Nr 2
- Celińska-Grzegorzczak K., Chróścielewski W., Hauser R., Kmiecik Z., Piątek W., Sawczyn W., Skoczylas A., Tarno J.P.*, System prawa administracyjnego, t. 10, Sądowa kontrola administracji, pod red. *R. Hausera, Z. Niewiadomskiego, A. Wróbla*, Warszawa 2012
- Chalas P.*, Zastosowanie zasad ogólnych postępowania administracyjnego w formułowaniu uzasadnienia faktycznego decyzji administracyjnej, PPP 2009, Nr 1
- Chelmoński A.*, Ciąg działań prawnych w gospodarce państwowej jako przedmiot badań – propozycja metodologiczna, AUWr Prawo XXXVIII, Nr 163, Wrocław 1972
- Chelmoński A.*, Typy norm materialnego prawa administracyjnego i ich rola w kształtowaniu sytuacji prawnej jednostki, AUWr Przegląd Prawa i Administracji II, Nr 167, Wrocław 1972
- Chmielarz-Grochal A.*, Francuska Rada Stanu jako „sąd nad prawem”, PiP 2014, Nr 7